

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

egy évre 150.— L., félévre 85.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

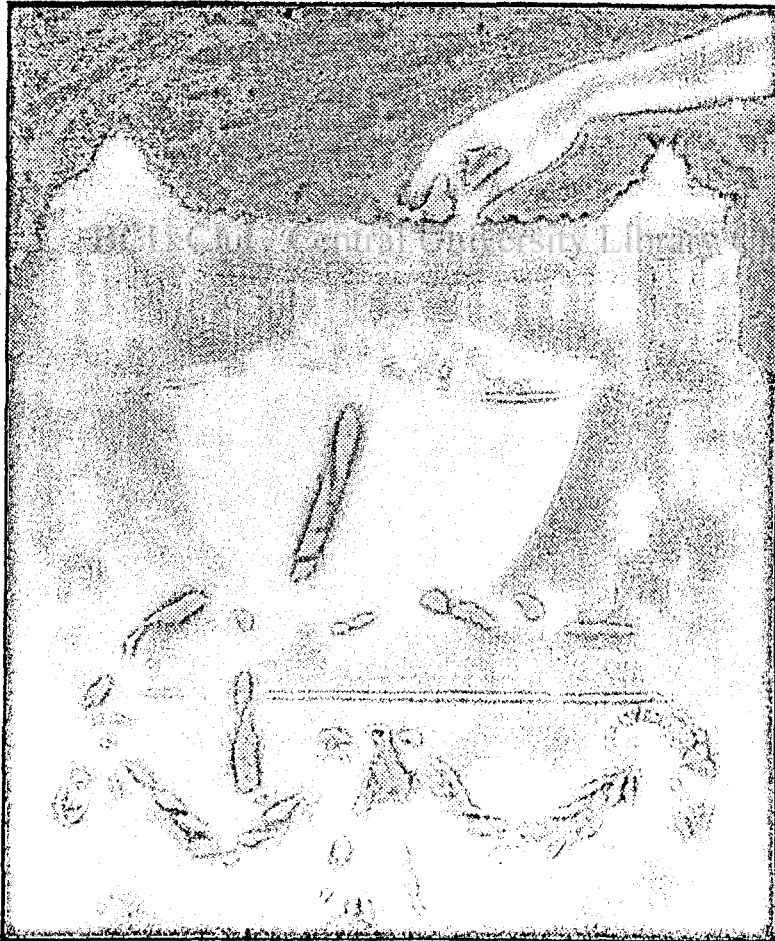
Szerkesztőség és kiadóhivatalok
CLUJ,

Strada Baron L. Pop 6. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Gyűrük a sisakban.

Az olaszok háborúja — minden jel szerint — messze van még a befejezéstől. A feladat, amelyre vállalkoztak, nehezebbnek bizonyult, mint amilyenre számítottak.

lésük is egyre tökéletesebb lesz. Az angolok mindent elkövetnek, hogy az abesszinek fegyverzet dolgában meg tudják állni helyüket az olaszokkal szemben s így helyettük megvív-

Maguk az abesszinek sokkal több katonai kiképzésre képesek, mint amennyit a világ közvéleménye elvárt volna tőlük. Ugy látszik, csak engedelmisséget éreznek császáruk iránt, parancsára önfeláldozóan vetik magukat harcba. S nemcsak a lelki készség teszi őket komoly háborús ellenfelekké, hanem fölszere-

jük a kemény harcot Afrika mostani területmegosztásának fenntartásáért.

Az olaszok legnagyobb baja mégis az afrikai éghajlat veszedelmes eltéréseiből származik. A nagy forróság napjait szörnyű záporok követik. A forró nyirkosságot, amely a harcterek helyét hosszabb időkre megszállja,

európai ember szervezete nem tudja elbirni egészségesen.

Amint az onnan érkező hírek elárulják, az olasz hadsereg nagy része súlyos betegségben: vérhasban, forró-lázban, különféle fertőzésekben szenved. A nehéz harcokban mindig csökkentett létszámmal kell helytállnia az olasz hadvezetőségnek. Szerencsájük az olaszoknak, hogy kitűnő repülő haderejük van, azzal a legváltóságosabb helyzetben is fenn tudják tartani katonai elsőbbségüket a sokkal számosabb ellenséggel szemben.

Ha a felsorolt nehézségekhez hozzáveszünk a külpolitika olaszellenes megnyilatkozásait is, az angoloknak azt a törekvését, hogy az olasz készítmények külföldi értékesítését megakadályozzák s a szükséges cikkek, mint a petróleum, beszerzését lehetetlenné tegyék, akkor igazán megérthetjük, hogy az olaszok lelki erejének a legnagyobb megpróbáltatásokat kell kiállnia.

De a legnagyobb ellenérzés is kénytelen arra a megállapításra jutni, hogy az olaszok hősiiesen, emelkedett lélekkel viselik mostani nehéz sorsukat. Gazdasági erejüket szigorú rendszabályok vállalásával és teljesítésével igyekeznek fenntartani. Az életnek megszokott

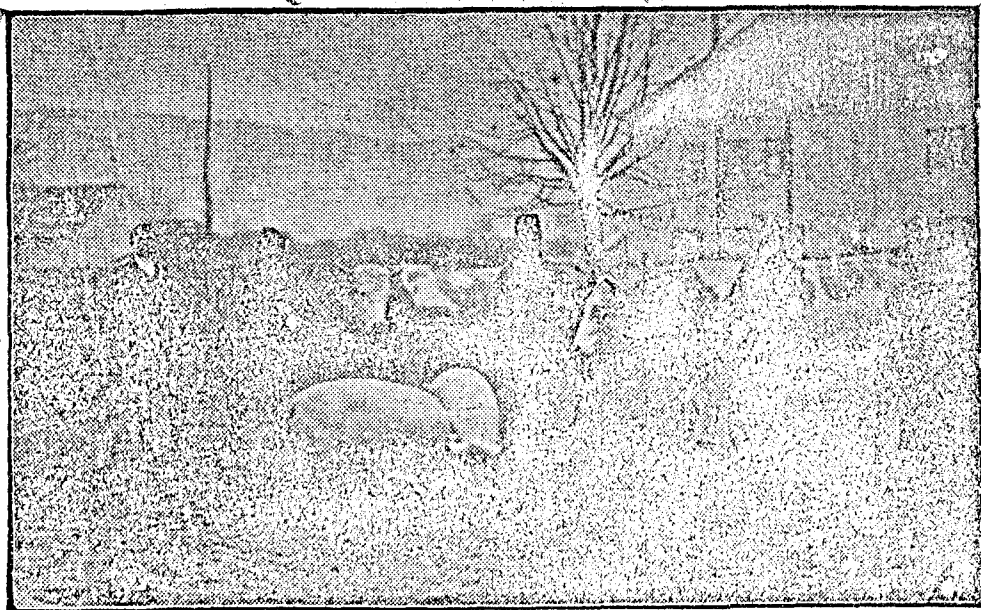
kényelmeiről és szükségleteiről önként lemondanak, hogy ilyen úton a közérdek kívánalmait teljesíteni tudják.

S nemcsak a lemondás erényét gyakorolják, hanem áldozatot is nagy lelkesedéssel hoznak.

Képünk jelképesen mutatja, hogy az olaszok ékszereiket, aranygyűrűiket hagyarakják bele a hadisisakba. A mozgalom úgy keletkezett, hogy egy édesanya a világháborúban hősi halált halt fiának kitüntetését egy aranyérmét, az afrikai háború céljaira ajánlta Mussolininak. Az esetet megírták az újságok, egyszerre az áldozatkészség láza fogta el az olaszokat, nemcsak az otthon, hanem a külföldön élőket is, megkezdődött az arany és ezüstitárgyak, ékszerek gyűjtése és pedig olyan nagy eredménnyel, hogy a hadi kincstár egyelőre zavartalanul folyósíthatja a háborús kiadásokat.

Az otthon maradottak áldozatkészsége persze a katonák kitartását is fokozza. Ma még nem lehet tudni a háború kimenetelét, de barátoknak és ellenségnek el kell ismernie, hogy az olasz nemzet nagy egységet, hősiesség magatartást tanusít a súlyos megpróbáltatások idején.

Biztató kezdet.

A gazdasági iskola első allatai.

Közelebről cikkét írtunk a Ciumbrud-i gazdasági és kertészeti iskoláról. Közöltük az iskola főépületének képét is. A napokban több érdekes fényképfelvételt kaptunk, amelyek az új gazdasági iskola termeiről, tanulóiról és állatairól készültek. Dr. Nagy Endre igazgató örvendező büszkeséggel említi meg levelében, hogy az inté-

zetnek van már két tisztavérű szimentháli teher és két jorkshirei kocája. A gazdasági iskola említett állatainak képét bemutatjuk olvasóinknak.

Örvendtes, hogy a Ciumbrud-i gazdasági iskola ilyen biztató előjelek közt indul meg. Bizonyára a siker sem fog elmaradni.

Bizonytalanság egy törvénytervezet körül.

Többször megemlékeztünk a kormány teréről, hogy a szőlőtermelés ügyét egészen új alapokra akarja helyezni és ezért rövidesen új szőlőtermelési és bortörvényt fog a parlament elé terjesztani. A kormány terve azért született meg, mert az utóbbi időben sok eladatlan bor maradt a szőlőtermelőknél és ezért a bor ára nagyon meglecsült. Minden tekintetben indokolt tehát, hogy a kormány törvényes úton akarja rendezni ezt a kérdést. Viszont feltétlenül szükséges a méltányos rendezéshez, hogy a törvény mindazokat az érdekeket figyelembe vegye, amelyek annak a nagyfotosságu kérdésnek a rendezésével kapcsolatban felmerülnek.

A gazdák körében hetek óta tárgyalják és vitatják az új szőlőtermelési törvénytervezetet. Vannak a törvénynek a gazdákra nézve előnyös és vannak hátrányos rendelkezései. Több helyen a gazdák szervezetei gyűléseket tartottak és emlékiratokban fordultak a kormányhoz, hogy a törvény megszavaztatása előtt a gazdák érdekeit is vegye figyelembe. Így a gazdák reménységgel tekintettek a törvény tárgyalása elé, mert remélték, hogy a sérelmes pontokat vagy a legfőbb törvényelőkészítő bizottság, vagy pedig a parlament módosítani fogja.

Most nagy meglepetés érte a gazdákat. A földművelésügyi miniszter távirati rendelkezéssel utasította az összes mezőgazdasági kamarákat, hogy ne adjanak ki engedélyeket új szőlők telepítésére és régi ültetvények felújítására, mert ezeknek az engedélyeknek a kiadása a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe tartozik. A távirati rendelkezés arról is intézkedik, hogy azoknak se engedjék meg a szőlőterületek betelepítését, akik a föld átfordatását, az úgynevezett rigolozást, vagy rigolozást elvégezték.

Ez a rendelkezés általános megdöbbenést keltett Erdély szőlőtermelőinek körében. Nemcsak közvetlen kárral sújtja a gazdákat, hanem előreveti árnyékát az a lehetőség, hogy az erdélyi szőlőbirtokosok csak a legnagyobb

nehézségek árán fognak engedélyeket kapni szőlők felújítására és új szőlők telepítésére.

Tehát a földművelésügyi miniszter rendelete tárgyi tekintetben is nagyon szomorú, ha pedig jogilag vizsgáljuk, meg kell állapítanunk, hogy csaknem példátlanul áll a törvények történetében, hogy egy törvény rendelkezéseinek végrehajtását már azelőtt megkezdjék, mielőtt a törvényt a parlament megszavazta és azt szabályszerűen kihirdette volna. Valószínűnek tartjuk, hogy a miniszter rendelkezését a mezőgazdasági kamarák értelmezték hibásan. Erről a fontos kérdésről csak a törvény, intézkedhetik végérvényesen.

Bármint is van azonban, el lehetünk káoszulva rá, hogy a törvény egyenlő elbírálásban fogja rézesíteni az Ókirályságbeli és az erdélyi bortermelőket, abban a tekintetben, hogy telepíthetnek-e új szőlőkerteket, vagy nem! *Es pedig elhibázott dolog, mert Erdélyben sokkal jobb minőségű bor terem, mint az Ókirályságban.* Ezért a kormánynak arra kellene törekednie, hogy Erdélyben minden módon elősegítse a szőlők telepítését, az Ókirályságban pedig csak azokon a helyeken engedje meg a szőlő termelését, ahol kiváló minőségű bor terem. Az az ellenvetés, hogy borban tultermelés van, nem lehet indok Erdély bortermelésének az elpusztítására. Jól megszervezett kivitellel és kiváló minőségű borokkal egészen biztos, hogy olyan fogyasztó piacokat is meg lehet hódítani, amelyek eddig el voltak zárva a romániai bor előtt. Megfelelő fajták ültetése és helyes kezelése segítségével a legfinomabb európai borokhoz hasonló bort tudnak előállítani gazdáink.

A sérelem, ami Erdély szőlőgazdaságát fenyegeti, bizonyára vita tárgya lesz a parlamentben. Afelől is nyugodt lehet mindenki, hogy a magyar parlamenti csoport tagjai ki fogják venni részüket a vitából és tiltakozni fognak a törvénynek minden olyan rendelkezése ellen, amely az erdélyi szőlőtermelők érdekeit sérti.

ESTERHÁZY

A háború. A keletafrikai harctéren a helyzet alig változott. Nagyobb haditevékenységet egyik fél sem fejtett ki, ellenben igen sok jelentést adtak ki az egymás helyzetének kölcsönös súlyosságáról. Az olaszok szerint az abesszin csapatokban állandó a zendülés, az abesszinek pedig az olasz színes csapatok nagyarányú átszökését jelentik. Ezeknek a híradásoknak a valóságát nagyon nehéz ellenőrizni. Az a valószínű, hogy valami kevés igazság van bennük s azután jól felhizlalva adják a híreket a nyilvánosság elé.

A háborúnak eddig lefolyt négy hónapja különben azt mutatja, hogy Abessziniában rendszeres háborút nem lehet viselni. Nem engedi ezt a nagyon nehéz, hegyes-völgyes, pusztaságokkal, bozóttal teli terület. Az utánpótlás is nagy nehézségekkel jár s ezeket még fokozza, hogy az olaszoktól megszállott területek lakossága mindjárt hűséget esküszik ugyan, de azért állandóan összejárászik az abesszinekkel s ezekkel együtt az olasz front háta mögött okoz bajokat az olasz seregnek.

Ezért valószínű, hogy mindkét fél szívesen látna egy olyan megoldást, amely a látszatot megőrizné mindkét oldalon s talán a minden komoly háborút lehetetlenné tevő hat hónapos esős időjárás beállta meghozza az eredményes béketárgyalások lehetőségét, bár ez idő szerint mindkettőn egyformán tiltakoznak a békének még a gondolata ellen is.

A megtorlások. Roosevelt elnök még mindig nem döntött abban a kérdésben, hogy Ame-

rika szintén eltiltja-e az olaszszállítást Olaszország részére s mert ilyen tilalom nélkül a megtorlások tervezett szigorítása komoly eredménnyel nem járhatna, a Népszövetség még nem határozta el a szigorítást. De Olaszország — legújabb nyilatkozata szerint — nem felelne háborúval a megtorlások szigorítására, ha azt elrendelnék, hanem kilépne a Népszövetségből.

Háborút igazán nehezen indíthatna most Olaszország, amikor — az olasz újságok szerint — az angol és a francia hajóhad, gyakorlat ürügyével, az egész országot körülvette.

Schusselg Prágában. Az osztrák kancellár Benes elnök látogatására Prágába érkezett. Ez a váratlan esemény világszerte nagy érdeklődést keltett, mert senki sem hiszi el, hogy a látogatásnak, — amint a hivatalos jelentés mondja, — csak gazdasági célja van s nem politikai. Legáltalánosabb az a vélemény, hogy a látogatáson Ausztriának Németországhoz való csatolása megakadályozásának módjairól tanácskornak s esetleg a dunai államok szövetségének az ősszel félretett tervéről.

Orosz japán ellentét. Japánnak lamertetett kínai tervei nagy nyugtalanságot keltettek Oroszországban, ami az orosz—kínai szomszédság mellett nagyon érthető. Hír szerint a szovjet máris katonai szövetségre lépett Északmongolországgal Japán ellen, Japán viszont a mongolokkal szövetséges Mandzsúországot erősíti. A határviellongások különben mindennapok ezen a területen s mindkét fél a másikat vádolja a kezdeményezéssel.

A szovjet megint világgraszáló izzgatást fejt ki a bolsevista

állami rendért. Ő igazat Egyiptomban, Palesztinában, sőt tavol Délamerikában is. Ezért a délamerikai Uruguay megszakította az összeköttetést Oroszországgal.

Magyar—német kereskedelmi tárgyalások. Winckler magyar kereskedelmi miniszter nagyobb kísérettel Berlinbe ment a magyar—német kereskedelmi szerződés feltételeinek megállapítására. Ugyanez alkalommal fognak tárgyalni arról is, hogy Németország milyen módon fizesse meg Magyarországnak kb. 30 millió pengő (egy milliárd lejj) árutartozását.

A magyar külkereskedelmi Magyarország külkereskedelmi forgalma az 1935. évben tovább fejlődést mutat, bár még nem érte el a világgazdasági válság kitörése előtti időben volt méreteket. A magyar kivitel értéke így is 60 millió pengővel (két milliárd lejjel) haladja meg a bevétel értékét s ez az eredmény még jobb volna, ha a takarmányhiányt nem kellett volna nagyarányú bevittel pótolni. Legerősebb kivitele Magyarországnak Ausztriába, Olaszországba, Németországba és Angliába volt. Angliába — Magyarországon kívül — sok szövöttáru is szállítottak, 17 millió pengő (600 millió lejj) értékben. Pedig Anglia a szövöttipar hazája.

A londoni tanácskozás. A tengeri haderők arányának megállapítására összegyűlt londoni tanácskozás a legnagyobb valószínűség szerint nem lesz képes teljes eredményt elérni, mert Japán — igényeinek el nem ismerése miatt — elhagyja a tanácskozást.

A Magyar Népet terjesztendő magyar kötelesség!

Belpolitikai hírek

Köruton a kormány tagjai. A miniszterek és alminiszterek sorra látogatják meg Erdély nagyobb városait. A belügyminiszter utazásai és látogatásai után a földművelésügyi minisztérium egyik alminisztere indult nagyobb körútra. Aradon az alminiszter kétszáz községi bíró bevonásával közigazgatási értekezletet tartott.

Bizalom a Magyar Párt iránt. Az Országos Magyar Párt Bihar-i és Oradea-i tagozata intézőbizottsági ülést tartott az összes járási és községi tagozatok bevonásával. Árvay Árpád főtitkár előterjesztette, hogy a sorozatos támadások és bajok következtében megerősödött a Magyar Pártban az összetartás. A beszámoló legörvendezesebb részét képezte, hogy a pártvezetőség hetvennégy községben tartott előadásokat s rendezett szervező gyűléseket. A Magyar Ház építésének kérdése is rövidesen időszerűvé válik. A két intézőbizottság legteljesebb bizalmát nyilvánította az Országos Központ, a parlamenti csoport és dr. gr. Bethlen György iránt.

Párisban dől el a belpolitikai válság kérdése. Közöttük lapunkban, hogy a kormány egyik megbízottja Párisba utazott, hogy pénzügyi kérdésekben tárgyalásokat kezdjen a francia kormánnyal. Az ellenzéki pártok ezzel kapcsolatban azt híresztelik, hogy amennyiben a párisi tárgyalások nem fognak kedvező eredménnyel végződni, abban az esetben elkerülhetetlen lesz a belpolitikai válság bekövetkezése. A hírek szerint ez esetben sor kerülne a Tatarescu-kormány átszervezé-

sére, esetleg szó lehet arról is, hogy Tatarescu lemond. Nem valószínű azonban, hogy az ellenzéki pártok reményei beteljesedjenek.

Itélet a hazugság ellen. Felelősen külföldi utazók külföldi újságokban a valószínűleg meg nem felelő közleményeket írnak az erdélyi magyarság és a Magyar Párt helyzetéről. Legutóbb egyik budapesti folyóiratban jelent meg teljesen ferde beállítású és valótlanságokat tartalmazó cikk. Ezzel kapcsolatban a Magyar Párt megyei és városi tagozatai csaknem egész Erdélyben tiltakozásukat emelték fel és a legteljesebb bizalmukról biztosították az Országos Központot.

Véres választási harc Suceava-n. Suceava-megyében közlebről tartották meg a szenátor választást. A választási harc folyamán verekedések és különböző erőszakoskodások történtek. Két volt nemzetipárti képviselőt megrohantak, teherautóra hurcolták őket és elrobogtak velük. A választási visszaélésekért Robu képviselő felelős, mert ő rendezte a volt miniszterek elfogatását. A belügyminiszter szigorú vizsgálatot vezetett be az ügyben és karhatalmi csapatokat rendelt ki Suceava városába, a választási propaganda és a választás idejére.

Kulturházat épít az Országos Magyar Párt Gherla-i tagozata. A Magyar Párt Gherla-i tagozata népes gyűlésen elhatározta, hogy kulturházat épít és ifjúsági szakosztályt állít fel. A kulturház ügyének előkészítésére bizottságot választottak s ez már meg is kezdte munkásságát, hogy mielőbb fel lehessen építeni a kulturházat.

Szerezünk új előfizetőket!!!

Élvezet

Újabb rendelettel fogják szabályozni a repülőbélyeg használatát. A hadfelszerelési kiadásokkal kapcsolatban, hogy a bevételeket szaporítsák, a repülőbélyeg használatát újból fogják szabályozni. Minden valószínűség szerint a repülőbélyeg használatát olyan okmányokon is kötelezővé teszik, amelyeken eddig nem kellett használni repülőbélyeget. Az is valószínű, hogy levelekre és levelezőlapokra ezután nagyobb értékű repülőbélyegeket kell tenni.

Megbetegedett a pápa. A pápa egy ünnepség alkalmával meghült. Betegségét nem vette komolyan és ezért állapota rosszabbodott. A gyógyulás hosszabb időt fog igénybe venni.

Debreceni diákok az ősmagyarok hazáját akarják felkutatni. Tizenkét debreceni diák elhatározta, hogy Körösi Csoma Sándor példájára ázsiai felfedező utra indulnak. A diákok terv szerint öt év alatt teszik meg az utat az ősmagyarok régi hazájáig és vissza. Az utazáshoz szükséges összeget úgy akarják előteremtetni, hogy zenekart szerveznek és Európa nagyobb városaiban pénzt fognak muzsikálni.

Borzalmas repülőgép szerencsétlenség történt Észak-Amerikában. Memphis és Little Rock amerikai városok között egy utas szállító repülőgép motorja felrobbant és a gép lezuhant. A borzalmas szerencsétlenségnek tizennyolc halálos áldozata van.

Elsülyedt egy amerikai hajó. A Csendes-Océánon vihar következtében elsülyedt egy hajó. A hajó harmincöt főnyi személyzete a tengerbe fulladt.

Értesítés! Több oldalról érkezett érdeklődésre tudatjuk, hogy a **Dr. Görög Ferenc: A magyar nemzet története** c. könyve 45 lejes okosó kiadása teljesen kifizoyott. Lapunk előfizetői azonban a *finom, fehér papíron* nyomott 80 lejes kiadást postaköltséggel együtt kedvezményesen darabonkint

65 lej

előzetes beküldése mellett még megszerezhetik, amennyiben a könyv árát *legkésőbb ez év február 15-ig* beküldik. E határidőn túl csak a rendes 80 lejes bolti árban kapható. Akik dec. 15-ike után csak 45 lejt küldtek be, pótkölség nélkül még be darabonként 20 lejt, mert különben a könyv nem küldhető meg.

Minerva Műintézet
Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

El kell fogadni a vonalas száz lejeseket. A vonalas száz lejesek forgalma körül sok zavar van. Nagyon sokan **ugyanis nem akarják elfogadni az olyan száz lejes pénzeket, amelyek az évszám mellett oldalt két kis vonás látható.** A pénzügyminisztérium rendeletileg büntetést helyez kilátásba azok számára, akik nem fogadják el a vonalas száz lejeseket.

Elhalasztották a Lindbergh-gyermek gyilkosának kivégzését. A Lindbergh-gyermek állítólagos gyilkosának, Hauptmannnak a kivégzését rendeleti uton elhalasztották. Állítólag olyan új adatok kerültek a bíróság kezébe, amelyek azt bizonyítják, hogy nem Hauptmann követte el a szörnyű tettet.

Megdrágult a dohány és a cigareta. A dohány és cigareta árát váratlanul megdrágították. A különböző dohány és cigareta fajtáknál különböző arányú drágítás történt. Csupán a Plugar cigareta árát nem drágították meg.

Pénzügyminisztere van a pápai államnak. A pápai állam gazdasági- és pénzügyeit három tagból álló bíborosi tanács intézte. Emiatt az ügyek elintézése sokszor késedelmet szenvedett, vagy nehézkesen történt. A pápa most a tanács titkárát, Domenico Mariani bíborost kinevezte a szentszéki jószágok prefektusává. Ez az állás megfelel a világi államok pénzügyminiszteri méltóságának. Ezután a bíboros egyedül fogja intézni az ügyeket.

Kitört Dél-Amerikában egy **tűzhányó hegy.** A délamerikai Columbia köztársaságban heves földrengés kíséretében kitört egy régen kialudt tűzhányó hegy. A tűzhányóból kiömlő láva három községet semmisített meg. A nagy természeti szerencsétlenségnek többszáz halálos áldozata van. Különösen a földrengés okozta sok ember halálát.

Merényletet követte el Niemöyver szenátor ellen. Niemöyver Bucuresti-i főrabbi és szenátor ellen utcai merényletet követte el. Ionescu Aurél fiatal ember kétszer rálőtt a főrabbi-ra. A merénylet könnyebb sebesülést okozott.

Új könyvek.

Most jelent meg **Döcsa Endrőnek, a neves erdélyi írónak** *Egy új világ felé* című regénye. A regény az 1913—1918-ig terjedő időt öleli fel. Vezető alakok: egyfelől az ősi Hakom-család lezármazottja, Halom Andor és Drágan Octav postáskisasszony és Vranja, az orosz tábornok medika lánya. A szereplők felfogásában az országhatárok leomlanak, a határon belől az együttérző népek egy családot képeznek, közös szeretetben. A 200 oldalas, nagy oktáv alakú könyv ára 50 lej. Kapható a Minerva Rt. könyvesboltjában, Cluj, Str. Regina Maria 1. szám.

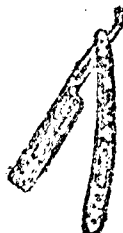
Új okosó és tartalmas **kath. ima- és énekeskönyv** jelent meg a Minerva Műintézet kiadásában. Földes Zoltán írta „*Menyngyei Kis Kert*” címen. Jó papíron, diszes kötésben, 6 szép képvel, magában foglalja a **közhasználatú imádságon** kívül a passziókat, a keresztutját és más ájtatosságokat, azonkívül a bőséges ének-részben a **litániákon és antifónákon** kívül még 234 éneket tartalmaz. A beüszoros mutató megkönnyíti az énekrész kezelését. A könyv végén — magyarázatokkal és a latin olvasni nem tudó gyermekekhez alkalmazandó szöveggel — **latinizáció** van. Az imádságok a litániák és antifónák azonosak a hiv. „Preorator” szövegével. S a könyv püspöki jóváhagyással van ellátva: 2866—1935. sz. a. Gyermeknek, ifjunak, felnőnek egyaránt alkalmas az új ima- és énekeskönyv. Bolti ára: 30 Lei. Aki azonban közvetlenül a „Minerva” Irod. és Nyomdai Műintézettől (Cluj, Str. Baron L. Pop 5.) legalább 10 példányt rendel és a pénzt előre beküldi, az darabját 25. (+ 2 lei darabonkénti postaköltség) **leért kapja és még minden 10 után kap 1—1 ingyenes példányt.**

Kun Máttyás Fia Rt.

CLUJ, Calea Maréthal Foch Nr. 2.

Négy nemz-dék évazados tapasztalatú egyesítve, modern technikai berendezéssel és dusan felszerelt raktárral állunk nagybecsült megrendelőink szolgálatára. Specialiták vagyunk: **acélárúkban, lábszerészetben, borolva fős országban, orvosi műszereit javításban.**

Dr. Görög Ferenc: A magyar nemzet története c. könyv előfizetésében alább felsoroltak csak 45 lejt küldtek be. Kérjük pótlólag még megrendelt példányonként 20—20 lejt beküldeni, különben a könyv nem küldhető meg.

Deák Mihály, Soimosul-Mare, Domotor Antal, Bitá, Izsák Lajos, Roana, Kocsándi Lajos, Biharia, Koós András, Suseni, Kacsó Timoteus Magherani, Kósa Péter, Chechia, Krón Ernő, Targu-Mures, Lehner Imre, Cusmir-Aurora, Liszka Gedeon, Berghia, ifj. Merli János, Petresti, ifj. Magyar István, Sânpaul, Pete István, Peteni, Páll Alajos, Gârghiu, Szász István, Hoghiz, Veross István, Mereni.

Lapunk e számában fenti könyvre vonatkozó értesítésünk elolvasását kérjük.

Kiszabadult a fogházból **Daday Loránd.** Daday Loránd író, Székely Mózes álnév alatt regényt írt. A regény miatt a katonai ügyészség vádat emelt ellene. A vád alapján Dadayt hat hónapi szabadságvesztésre ítélték. Daday büntetését a Deji-ügyészség fogházában töltötte ki. Közlebről kiszabadult és Someş-megyei birtokára tért haza.

Több embert összemart a veszett nyul. Példátlanul álló eset történt az ókirályságbeli Islaz faluban. Egy veszett nyul a mezőről a községbe szaladt és több embert összemart. Egy kereskedő üzletébe is beszaladt és összemarta az ott tartózkodó embereket. A nyul harapása következtében tizenegy embert Pasztör-intézetbe szállítottak.

Személy, amely visszaadja a látást. Erről és sok más érdekességről közöl pompás illusztrált cikkeket *Tolnai Világlapja* új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett nagy szerű folytatásos regényt, sok aktuális közleményt és közérdeklőt érdekesebb érdekesebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

Szaporodik Budapest lakossága. A budapesti statisztikai hivatal kimutatásai szerint Budapest lakossága az elmúlt öt esztendő alatt ötvenhatezer fővel szaporodott. Az átlagos évi szaporodás tehát tizenegyezer lelket tesz ki.

Nem változik a személyszállítási tarifa. A minisztertanács a vasúti személyszállítási tarifa ügyét tárgyalta. A jelenleg érvényben levő tarifát április 1-ig meghosszabbították.

Nagy áradások és viharok vannak egész Európában. Európa nyugati és déli részein szeles esős időjárás uralkodik. Észak-Európában azonban nagyon hideg tél van és vastag hótakaró borítja a földet. Az esős időjárás következtében sok helyen áradások pusztítanak. A szél nálunk is jelentékenyebb károkat okozott.

Öngyilkosságot követett el a dohánycsempész legény. Carei mellett, Becheni-i községben tartóztatták Somogyi István legényt. A legény dohányt csempészett és ezért a községi fogdába zárták. Másnap reggelre halva találták a fogdában. Zsebkendőjével felakasztotta magát.

Halálos szerencsétlenséget okozott a holdfogyatkozás. A jugoszláviai Morava folyón kilenc ember akart egy kis csónakban átkelni. Mikor a folyó közepén voltak, meglátták az elsötétülő holdat. Nagyon megijedtek és kapkodni, mozgolódni kezdtek, mire a csónak felborult. A csónak kilenc utasa közül nyolcan a vízbe fulladtak.

Nagy vasúti szerencsétlenség volt Lengyelországban. Vilna mellett súlyos szerencsétlenség történt. Egy személyvonat kicsiklott, hat kocsija felborult és teljesen összezúzódt. A szerencsétlenség alkalmával három utas meghalt, huszonhat utas megsebesült.

Százöt éves asszony halála. Aindon meghalt Iepure Györgyné százöt éves asszony. Az öregasszony sok megható történetet tudott mesélni a 48-as időkről.

Kis iroda, ahol a világsztárokat felfedezték. Ez a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely a *Délbáb* új számában jelent meg. A népszerű színházi képeslap remek képes rádióműsorokat, pompás színházi beszámolókat, egyfelvonásos színdarabot, érdekesebbnél érdekesebb plétykákat, nagyszerű filmrova-
tot és több mint száz képet közöl.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatószámot ingyen küld a
kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop
5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 30 lel.

MEZŐGAZDASÁG:

HOVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Utmutató a kiegazda föbftermeléséhez.

A termőföldek osztályozása.

Az elmondottakból megismertük a földünk alkotórészeit a levegő és a víz fontosságát, most tanuljuk meg, hogyan osztályozzuk a termőföldeket és az egyes osztályoknak mi a sajátosságuk.

Aszerint, hogy az egyes alkotó részekből, milyen mennyiséget illetve minőséget tartalmaz a talaj, úgy felosztják agyag-, vályog-, homok-, humus- és szikes talajokra.

Agyag talaj.

Az agyag talajban a teljesen elhaltott közet legapróbb részecskéi vannak túlsúlyban. Ha az agyagot vízben felhígítjuk, úgy a víz nagyon sokáig tavaros marad, mert a rendkívül apró agyag szemcsék sokáig uszókálnak a vízben, míg a talajban lévő homok részecskék néhány másodperc múlva már az edény aljára süllyednek. Nedves állapotban az agyag tapadós és gyurható, a vizet és a levegőt nem eresztí keresztül. Kiszáradva erősen zsugorodik és repedezik, ilyenkor nagyon kemény, de ha megnedvesítjük, újból kitéglul és meglágyul. Az agyag talajok színe fekete, barna, vagy ha sok a vastartalom, úgy vöröses sárga. Megmunkálásukhoz erős állatok szükségesek, mert nagyon nehezen munkálható az agyagtalaj. Nedves állapotban szántva rögtön lesz, azait ha félig száraz állapotban el nem boronálnak, úgy kökeményen cásze áll. Sok vizet képes magába felzárni és azt hosszú ideig megtartja, ezért az agyagon termelt növények a szárazságot tovább bírják. Nagy szárazság esetén annyira meghasadozik, hogy a fák gyökerét is képes elszakítani és ezeken a hasadékokon nagyon kiszárad a talaj. Lassan melegszik fel, ezért tavasszal csak később lehet az agyagba vetni. Kevés levegő fér hozzá az agyag talajba, amiért a leszántott trágya csak lassan korhad el, de hatása több évig tart.

Aszerint, hogy az agyag talajoknak milyen az összetétele, megkülönböztetünk:

Szivós agyag talajt, amelyben 80—90% az agyagrész és amely annyira kötött, hogy szántóföldnek csak kivételesen használják.

Szelid agyag talajt, melyben 50—60% az agyagrész. Ezek jó középminőségű szántóföldet képeznek.

Televényes agyag talajt 10—20% televény-tartalommal, ha kevés mész is van benne, a legtermékenyebb talajok egyike.

A televény vagy humus rendkívül fontos alkotó része a termőföldnek, az agyagot megszelidíti, könnyebben megmunkálhatóbbá teszi. Lássuk hogyan képződik a televény! Ezt legjobban egy erdőben szemlélhetjük, ahol ősszel a lehullott levelek a földet vastagon beborítják. Ezek a levelek nem maradnak így sokáig, hanem lassan korhadásnak indulnak, vagyis lassu égésen mennek keresztül. Ha tavasszal nézzük meg a lombot, annak nagy része már megfeketedett, a legalja meg már teljesen átalakult sötét barna humusszá. A humusz tehát lassan elégett növényi részek hamuja, amely nagyon sok növényi tápanyagot tartalmaz. A televény nem marad meg a földszínen, annak egy részét az eső és a hó elviszi a lapályba, a másik nagyobb rész elkeveredik az alsóbb talajjal: Ezt az elkeveredést az emberiség egyik jótévedője a süket és vak gilisztá végzi. Az erdők és mezők talajában rengeteg giliszta él ezek össze-vissza furkálják a földet, amit lenyelnek és a felszínre jöve megint kiürítik. A járatukat falevél és fű darabkákkal bélelik ki.

Kiszámították, hogy a föld felső rétege az idők folytán már többször átment a giliszták gyomrán. A giliszták járatain a víz és levegő behatol a földbe és a növények fejlődését elősegítik.

Vályog talajok.

A vályog talajok az agyag és homok talajok között vannak és a kettőnek az egyenletes elkeveredéséből keletkezik. Színük világosabb vagy sötétebb sárgás barna, aszerint, hogy

mennyi mész és humusz van bennök. A vályog kötöttsége közepes, a művelése könnyebb mint az agyag talajé. Rendes körülmények között ezek a legjobb talajok, rajtuk a legváltozatosabb növénytermelést lehet folytatni.

Homok talajok.

Homokos talajnak nevezzük a földet, ha abban 60%-nál több az olyan homok, amely nem mállott el, hanem szemcséket képez.

Azt, hogy hány százalék a talajunk homok, illetve agyag tartalma megtudjuk, ha egy kg jól kiszáritott földet egy 5 literes edénybe teszünk és azt abban széjjel nyomkodjuk, míg az egész folyékonná válik, rövid idő múlva (5 perc) az edény alján lerakódik a kisebb nagyobb szemcséjű homok. A zavaros vizet ekkor leöntjük egy másik edénybe, a homokot kiszáritva és lemérve, megtudjuk azt, hogy 1 kiló talajban hány deka homok van. A leöntött zavaros vizet állani hagyjuk 24 óráig és akkor az edény alján leülepedve megkapjuk az agyagot, amit megint megszáritunk és lemérünk. A humusz tartalmát úgy kapjuk meg, ha a megszáritott agyag és homokot összetéve egy vasedénybe kiégetjük és azután megint lemérjük. A hiányzó rész a humusz tartalom, mert csak a humusz fog elégni.

A homok talaj a vizet könnyen átöccsajítja és ezért hamar kiszárad. A trágya benne gyorsan bomlik, mert sok a talajban a levegő, ami a bomlást elősegíti. Művelése igen könnyű és nedves állapotban is munkálkító, mert ha megszárad nem áll össze rögökbe, hanem elporlik. A homok talaj melegebb lévén a csirázás és a növények fejlődése hamarabb megindul.

Aszerint, hogy több vagy kevesebb a talaj agyagtartalma, megkülönböztetünk vályogos homok talajt, amelyben csak 10% az agyag rész és amely már igényesebb növénytermelésre kevésbé használható, legfennebb rozst terem.

A homoktalajok, ha annyira lazák, hogy a szél is elhordja azokat, akkor futóhomoknak nevezik. A futóhomokot a szél a növények mellől is elfújja úgy, hogy a gyökérzet a levegőbe kerül és a növény kiszárad. Más növényeket meg betemet a homokfúvás és ez okozza vesztüket. A futóhomokot a szél erősen a nö-

ványhoz vágja és ezáltal megsebezi, ugynevezett homok verést idéz elő, ami a növény sanyalódását okozza.

Szikes talajok.

Ha a talaj a káros sókból sokat tartalmaz úgy szikes talajokról beszélünk. Használhatósága attól függ, mennyi a keserű só, szódna, vagy konyhasó tartalma. A szeliden szikes talajok kitűnő minőségű búzát teremnek. Megmunkálásuk különös gondot igényel, mert ha nedves a szikes talaj, akkor szétfolyik, ha kiszárad meg kökemény. A szikes talajok javítására többféle eljárás van, aminek leírása már nem tartozik ide.

Az elmondottakból nagy általánosságban megismertük az egyes talajokat, most még meg kell ismerjük a földünk altalaját is, ha sikeresen akarunk termelni.

Altalajnak földünk azon részét nevezzük, amely olyan mélyen van, hogy a rendes talajművelő eke nem munkálja meg. Ennek ellentéte a feltalaj, amit rendszeresen szoktunk művelni.

Fontos az altalaj ismerete, mert ha az jó összetételű, úgy az ekét fokozatosan mélyebbre eresztjük, miáltal új termőerőt hozunk felszínre. De fontos azért is, mert ha altalajunk például kavicsos, úgy vigyázzunk, hogy csak annyira eresszük le az ekét, amíg kavicsot nem hoz felszínre. Ilyen földben csak olyan növényeket termelünk, amelyeknek gyökérük nem hatol mélyre, mert az igényesebb növény, az ilyen talajban kipusztulna. Ha tehát egy föld vásárlásánál meg akarjuk tudni a föld igazi értékét, úgy legalább másfél méter mély gödrot ásunk a kérdéses földön, csak akkor ismerjük meg az altalajt is. Természetesen az altalaj mindig világosabb, mint a feltalaj, mert abban kevés a televény, mert a trágya és a növények gyökereinek a zöme a feltalaj humusztartalmát gazdagítja. Azt, hogy milyen altalaj kívánatos a feltalaj szabja meg. Például a homok feltalajnak legjobban megfelel az agyagos, az agyagos feltalajnak a homokos altalaj. Általában a legjobb altalajok azok, amelyek a vályogos talaj összetételének felelnek meg, vagyis felerészben homokos, felerészben agyagos összetételűek.

Bodor Kálmán.

Olvaszátok a „KELETI UJSÁG”-ot, Erdély magyar napilapját!

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület méhészeti szempontból túlnyelmi nevezetességű közgyűlést rendez.

Az E. M. E. hivatalos lapjában a Méhészeti Közlönyben az 1934—35. években a kaptárkérdésről egy nagy vitát rendezett, amelynek során a kérdéshez igen értékes, szakszerű hozzászólások történtek. A kaptár egyik legfontosabb tényező a méhészkedés eredményességétől a szempontjából. Tudjuk, hogy milyen hátrányos volna, ha nem a legjobb kaptártípust választanánk ki abból a célból, hogy a méhész egyesület, mint szaktestület, azt a méhészeti tanfolyamokon a kezdő méhészeknek és érdeklődések alapján a haladóknak ajánlja. Tudjuk, hogy milyen káros volna, ha nagy költségek árán, helytelen tanács folytán rossz kaptárokat készítenének a méhésztársaink, éppen ezért legyen ott az E. M. E. idei közgyűlésén minden erdélyi magyar méhésztársunk, aki a méhészet ügyét szíván viseli, hogy legjobb tudásával és szakértelmével hozzájáruljon a kérdéshez. A közgyűlés elfogadott kaptártípust fogja ajánlani az Egyesület a jövőben. Eddig az országos méretű volt legjobbnak és hivatalosan ajánlandónak kimondva. Az idő és a tudomány halad most a változó viszonyoknak megfelelő legjobbat kell kikutatnunk és ajánlalnunk. Igyekszünk tehát a jók közül a legjobbat kiválasztani. Nem állhatunk elő minden évben új kaptárak ajánlásával, mert sok költséget okozna a méhészeknek az új típusokra való áttérés, éppen ezért kijelentjük mindnyájan és szólunk hozzá a kérdéshez a cikkünkünk, előszóban is, hogy ki-

kristályosíthassuk véleményünket és egyhangúvá tehessek határozatunkat. A februári közgyűlésen való vizsgálatáig. Erdélyben évtizedek hosszú sora óta az u. n. országos méretű kaptár típust használták és ajánlották hivatalosan. A méhészeti tudomány azonban az utóbbi időkben igen rohamos léptekkel haladt előre és a régebbi megállapítást revízió alá kell venni. Ezt a célt szolgálta a M. K.-ben lefolytatott ankét és az írásbeli vitát az E. M. E. február 4.-i közgyűlésén. Az E. M. E. igazgató-választmánya azért tűzte ki a közgyűlés tárgysorozatára a kérdést, hogy minél szélesebb körben legyen megvitatható a kérdés, mert az általánosan ajánlandó új kaptártípus új alapokra fekteti Erdély méhészeti kulturáját. A jobb kaptár megkönnyíti a méhek gondozását, növeli a mézhozamot, jobban szolgálja a méhek létfeltételeit, egészségügyét stb. Ezért ez a gyűlés egy határhöz lesz az erdélyi méhészeti kultúra terén. Minden évben nem lehet új kaptár típusokkal előállni, azért fontos, hogy minél nagyobb számban gyűljenek össze a méhészek február 4.-én. Chajon az Erdélyrészi Méhész Egyesület Muresan-u. 10. alatti helyiségében, hogy a jobb kaptártípusok közül is a legjobbat tudják kiválasztani abból a célból, hogy azt az egyesület a régi országos méretű kaptár helyett ajánlja a jövőben. A méhészek körében már is igen nagy az érdeklődés és remélhető, hogy a közgyűlés a tárgynak fontosságához illő keretekben fog lefolyni és olyan határozatot fog hozni a kérdésben, mely egyhangú helyesléssel fog találkozni a szakkörökben Erdély-szerte.

Dobozba zárt napsugár.

A télire eltett forró nyár napsugarának nevezhetjük a Pekket, a tudománynak a csodálatos felfedezését, mely nemcsak házi állataink, hanem még a pekkelt tehen tejjel itatott gyermekeink egészségét is bámulatos eredménnyel szolgálja.

Saját háztartás részére tartott tehenével etessünk naponta 30 gr. Pekket. A Pekk-ben foglalt vitamontartalom átmennek a tejbe, ha gyermekünkkel ilyen tejet itatunk, úgy az igen erős csontozatu, betegségekkel szemben ellenálló lesz és fejlődése is szemmel láthatóan javul.

Az ósdi hizlalási mód szerint a mangalicasüldőt 10—18 hónapos korában fogták hizóba, így csak 24—26 hónapos korában érte el a 180—200 kg. élősúlyt.

Ma már Pekk és Futor-nak 6 héten át tartó rendszeres adagolásával „express” hizlaljuk a választási malacot, mely már 16—18 hónapos korában eléri a 180—200 kg. élősúlyt.

Egy kerek évet takarítunk meg tehát az „express” hizlalási eljárással, Pekk és Futor-nak adagolásával.

Ezenkívül a Pekk elmulasztja a csontozat fejlődésének hibáit (angolkór, lesántulás), növeli a magzatot, az ujszülött súlya nagyobb. Megszünteti az angolkór okozta bőrbajokat, a kimarást, a tárgyak rágását. Fertőző betegségekkel szemben a pekkelt állat jóval nagyobb ellenálló képességgel bír.

Vetőmagtermelők és kereskedők az E. G. E. vetőmagkiállításán. A vetési időny közeledtével az Erdélyi Gazdasági Egylet február 16—22-iki vetőmag és gumó, növényvédelmiszer és mezőgazdasági gép kiállítása iránt úgy a termelők, mint a ke-

reskedők részéről élénk érdeklődés nyilvánul meg. Az eladó vetőmag felett rendelkező gazdák és kereskedők itt ismertethetik meg legjobban készleteik fajtáját, minőségét, viszont a gazda, zöldség- és virágtermelő is itt választhatja ki legjobban a neki leginkább megfelelő vetőmagot vagy gumót. Nagyobbarányú bejelentések történtek máris úgy gabona, mint kapás, takarmány, zöldség- és virágmagvakból. A kiállítás Clujon lesz az EGE Muresan-u. 10. sz. alatti székházában. A kiállításra a gazdák helydíjat nem fizetnek és az E. G. E. Növénytermelési és Értékesítési Szakosztálya díjtalanul gondoskodik a beküldött magvak díszítvegekbe való helyezéséről, a román-magyar nyelvű feliratok elkészítéséről és az anyag cinos elhelyezéséről. Igen értékes támogatás ez úgy az eladó készletek felett rendelkező gazdák, kereskedők, mint a vásárolni óhajtok számára, épen ezért remélhető, hogy a kiállítás az Erdélyi Gazdasági Egylet eddigi kiállításaihoz méltóképpen fog sikerülni. A magvakon kívül képviselve lesznek a növényvédelmi szerek is. A növényvédelem ma már igen jelentős tényező. A köztudatba bele kell vinni végre, hogy ma már a gyümölcsösöket ép olyan rendszeres permetezésben kell részesíteni, mint a szőlőültetvényeket, ha azt akarjuk, hogy ép, egészséges, értékes és piacképes, sőt exportképes termésünk legyen. A kiállításra szóló bejelentések az E. G. E. címére küldendők Cluj, Str. Andrei Muresan 10.

Nagy méhésznapi Erdély fővárosában. Régen volt olyan nagyjelentőségű és népes közgyűlés az Erdélyrészi Méhész

Egyesületnek, mint amilyenek a február 4-iki ígérkeznek. A méhészet jövődelmezőségének egyik alapvető kelleke a jó kaptár. Az utóbbi időben olyan sok új rendszerű kaptár típust készítettek és ajánlottak a méhészek, hogy úgy a kezdő, mint a haladó méhészek érdekében egyaránt szükségessé vált egy kaptársereg szemle tartása. Az E. M. E. hivatalos lapja, a Méhészeti Közlöny másféltéven keresztül szélesmedrű kaptár értekezletet rendezett hasábjain. A cikkek anyagát a közgyűlési előadó összevontan ismertetni fogja és az Egyesület alkalmat ad a tollforgatást nem kedvelő, de jó gyakorlati méhészek számára is, hogy a kérdéshez hozzászólhassanak és a körölt cikkek, valsmint az elhangzó hozzászólások alapján az Egyesület meg fogja állapítani, hogy melyik az az egy vagy több kaptár típus, amelyik az erdélyi méhészek részére ajánlható. A február 4-iki közgyűlés Clujon, az E. M. E. hivatalos helyiségében lesz A. Muresan-utca 10. sz. alatt. A közgyűlésen számos kaptárt eredetiben elkészítve be is fognak mutatni.

Gyümölcsészeti tanfolyam Bergula-n. Máriaffy Lajos 1200, gr. Teleki Arthur 1200, Sándor István 1200, dr. Rozsnyay György 600, Jeney József 600 lejes adományai örvendetesen éreztetik hatásukat. E feltrissült hatás alatt teljes munkában van a Maros megyei Földműves Szövetség. Első gyümölcsészeti tanfolyama Hatfaludy István elnöklétével január 8-án nyert befejezést.

A nyolcnapos tanfolyamon — melynek előadója e sorok írója volt — 36-an vettek részt. 16 éves kortól 65 éves korig! Együtt volt az egész falu. A résztvevők-

ből 2 ref. lelkész, 3 ref. tanító-nő, 1 ref. férfitanító, 1 vasúti állomásfőnök, 2 végzett gazdasz, 1 gazdaszati iskolai hallgató, 1 hetedik és 1 ötödikes kollégista, 1 községi pénztáros, 2 prespiter volt, akik mellett élet-erőtől duzzadó 21 földműves hallgatta és jegyezte a gyümölcs-fanevelés szép igéjét.

A tanfolyam megrendezése Sigmond Pál ref. lelkész, Liska Gedeon ref. tanító és neje Sigmond Klára ref. tanítónő érdeme, kik az egész tanfolyam alatt együtt ültek hiveikkel azokba a kis iskolás padokba, melyekből már annyi életet elindítottak... De együtt ült velük a 65 éves Nagy Pál, nagybirtokos is, a már régen végzett gazdasz, aki nemcsak a községnek, de a városnak is közismert, közkedvelt „Pali bácsija — móka mestere“.

A tanfolyamon elhatározták, hogy a régi gazdakört új életre keltik, szőlészeti és méhészeti tanfolyamot is rendeznek s a tejtermékeket szövetkezeti uton fogják értékesíteni.

Angli Balázs.

Leszállították a buzakiviteli jutalmat.

A buza készletek megfogyatkozása és a buza árának drágulása miatt a kormány a buza külföldi szállítását előmozdító kiviteli jutalmat csökkentette. Eredetileg a külföldre szállító kereskedők tíz százaléki kiviteli jutalomban részesültek. Ezt később hét százalékra szállították le. Most további leszállítást eszközöltek és csak két százalék jutalmat fizetnek az érték után a külföldre szállító kereskedőknek. A kormánynak

ugyanis az a felfogása, hogy a buza ára most már elég magasra szökött, emellett az ár mellett a termelők nem fizetnek rá a termelésre. A kiviteli jutalom leszállítása után a buza iránti kereslet lanyhulni fog és így az árak nem fognak tovább emelkedni.

Rendették Magyarországgal a kukoricaszállítás ügyét.

Közöltük lapunkban, hogy a kukorica Magyarországra való szállítása megakadt, mert különböző nehézségek támadtak a szállítmányok lebonyolítása körül. Tekintve, hogy Romániának és Magyarországnak nagyon fontos érdekei fűződtek a szállítás lebonyolításához, sikerült a kérdést békésen rendezni és megint megindult a kukorica Magyarországra való szállítása. Ez már érezteti is hatását a gabonapiacra, mert a kukorica árártmeneti olcsulás után megint megrágult.

Sót fog szállítani Románia Indiába.

Az angol kormány már régóta folytat tárgyalásokat, hogy Romániából só szállítson Indiába. Nehány próbaszállítás történt is. Közlebről tízezer ezer vagon só fognak Constanța-ból Indiába szállítani.

Piaci árak Cluj-on.

Buza 520—530, árpa 310, kukorica 305, zab 320, lóberemag 3200, lucernamag 2700 lej mázsánként.

LEDONTOTT FÉL

A becsületes iparos jutalma.

Kővárvidék székhelyén, Somcuta-Mare-n történt az alábbi követésre méltó eset. Tizenöt éve dolgozik a községben Skarláth Sándor kovácsmester. A derék mester rendelésével nagyon méltányos volt. Tizenöt esztendő alatt semmi vagyont sem tudott szerezni, a legutóbbi

ideig bérelt műhelyben dolgozott. A derék mesterember becsületességének most elnyerte jutalmát. A falu egyik gazdája ugyanis ingyen telket adományszerzett a kovácsmesternek, hogy azon házat és műhelyt építsen. Amint a lakosság ezt megtudta, sorra jelentkeztek a gazdák, hogy a házépítésben segítségére legyenek. Rövid idő alatt felépítették a házat és a derék kovácsmesternek most szép háza és jól berendezett műhelye van. A becsületes iparos így kapta meg jutalmát.

Felcsendült a kőfaragó ipar a Székelyföldön. A Székelyföldön, különösen a keleti részén, Ciuc és Treischaus megyékben új kereseti forrást nyújtanak a lakosságunk a kőbányák. Különösen jól keresnek azok a kőművesek, akik bazalt bányákban dolgoznak. Az új kereseti lehetőség nagyon sok székely testvérünknek nyújt megélhetést.

A gyenge tél miatt nem lehet elszállítani a ledöntött fát.

A hó nélküli és meleg tél sokkalan nehézséget okozott erdős vidékeken. Az erdőlő munka ugyanis már hónapok óta folyik, a ledöntött fa elszállítása azonban teljesen lehetetlen, mert az utak járhatatlanok a lágy időjárás miatt. Ha nem fagy le és nem lesz jó szél, a ledöntött faszemélyeket az erdőből nem lehet elszállítani. Ez az erdőki-termelőknek, az erdei munkásoknak és fuvarosoknak, nagy károkat okoz. Ha a fűrész és faszemélyező gyárak nem tudják magukat a tél folyamán nyers anyaggal ellátni, attól lehet tartani, hogy a nyár folyamán nyersanyag hiánya miatt leállítják üzemüket. Ez nagy veszteséget rejt magában, mert sok ezer munka megélhetését fenyegeti.

Hány százezer juh elpusztult volna már,
ha nem lenne

DISTOL-EXPRESS

Hála a tudománynak, fel van találva,
tehát használjuk, és csak

DISTOL-EXPRESS-t

körjünk, mely csak ezüst felírással valódi!

Mulattató

ITTHON.

Uj be jól van itthon dolgom,
Sok örömem, semmi gondom.
Ételem, italom
Mevagyom itt bőven, —
S az drát senki se
Kéri soha tőlem.

Házunk ugyan nem palota,
De van benne vagy két szoba:
Egyik az első káma,
A másik a konyha,
Melyben a szolgáló
Ömagát megvonja.

Rögös, poros az udvarunk,
Van ott néha nagy, mély sárunk;
Ha van is, elfér ott,
Amíg fel nem szárad,
Mi bizony belőle
Nem építünk várat.

Jó itt laknom, bizony Isten,
Ennél jobb hely sehol sincsen,
Hol a kész boldogság
Igy utánam járna,
Ahol így fedezne
A szeretet szárnya.

Lévay József,

Bajmóc vára.

Messze fönt északon, a kies Nyitra völgyében van egy híres szép vár, Bajmóc várának hívják. Ez a vár legelőször még a honfoglalás idejében épült, azután királyi birtok lett s különösen Mátyás király tartózkodott itt szívesen. Szerette a szép Nyitra völgyet, az illatos fenyveseket, főleg pedig a vár déli oldalában fakadó, gyógyító erejű forrásokat. Sok szép rege szól Bajmóc váráról. Mind közül a legrégebb talán az, amit most elmeséltek nektek.

Mikor a magyarok, több mint ezer esztendője, elfoglalták ezt a szép országot, Arpád, a fővezér, felosztatta hét vezére közt a meghódított földet. A Felvidéknek Huba lett az ura. Huba vezér azonban birtokát el sem foglalhatta, már is az országba törő morvák ellen kellett hadba szállania. Amíg ő odaért, a Felvidéken egy Bojnik nevű álarcos rabló garázdálkodott.

Volt ennek a Bojniknak tizenkét rabló-társa is, akikkel együtt nemcsak a szegény kót népet marolta, fosztogatta, hanem még a magyarok sátorláboraiba is be-belopakodott és amit csak lehetett, összerabolt ontan.

Volt ennek a Bojniknak egy erős szikla vára is a Nyitra völgyében. Ide hordta össze a rengeteg rablott kincset és állatot. Amikor

hírét vette, hogy Huba a morvák ellen indul és minden épkéztláb vitézét is magával vitte, az ő sátorvárosába is bemerészkedett. Nemcsak kincseit rabolta el és sok-sok drága marháját, hanem ráadásul még Huba vezér legkedvesebb hugocskáját is: Gyöngyöt. Őt akarta feleségül venni.

Szegény Gyöngy hiába sirt, hiába könyörgött, Bojnik a várába vitte és ott éjjel-nappal szigorúan őriztette.

Egyszer aztán Bojniknak hírül hozták, hogy Huba vezér, serege élén, hazafele tart Morvaországból és bosszút készül állni huga elrablóján. Bojnik tudta, hogy Huba bosszuja könyörtelen lesz, ezért hát esélhez folyamodott. Ugy tett, mintha magába szállott volna és így szólt Gyöngyihez:

— Megbántam minden vétkeimet és má-tól kezdve új életet kezdek. Vissza akarlak adni a bátyádnak minden rablott kincsel együtt, de csak úgy, hogyha megteszed azt, amire kérek. Mától kezdve Bajmóc vitéz lesz a nevem. Huba vezérrel szemtől szembe még sohasem találkoztam, így hát nem kell fél-nem, hogy ő rám ismerhet. Még ma követet küldök előbe és megüzenem, hogy Bojnik lo-vagon én már bosszút álltam. Megöltem, hogy téged megszabadítsalak. Ha megígéred, hogy

titkomat el nem árulod, visszaadom szabadságodat és mindent, amit veled együtt tőle elraboltam. Azután pedig elbujdosom és új életet kezdek.

Gyöngy szíves örömet megígérte, csak ebből a szabadságból szabaduljon.

— Hát akkor add ide az ékköves gyűrűdet, — szolt Bojnik, — hogy a követ szavának Huba hitelt adjon.

Gyöngy szívesen odaadta és alig várta már, hogy bátyját viszontlássa.

Huba és hadinépe éppen a Kis-Kárpátok alatti síkságon táborozott, amikor Bojniknak magyar ruhába öltözött követe elébük érkezett. Azonnal bevezették Huba sátorába.

— Szépséges hűgöd küldött, — szolt a követ s felmutatta Gyöngy ékköves gyűrűjét. — Azt üzeni neked, hogy még mielőtt hazatérnél sátorvárosodba, jöjj el érte a Nyitravölgyi várba. Barátsággal jöhetsz, mert Bojnik lovagot megölte már helyetted egy Bajmóc nevű vitéz gonosz társaival együtt. A nyitravölgyi várat is elfoglalta és most alig várja, hogy a rablott kincsekkel együtt átadhassa neked.

Huba vezér megörült a hírek.

— Holnapután reggelre ott leszünk és nagy vigasságot csapunk, — kiáltotta és kezét akart fogni a hírt hozó követtel. Akkor vette csak észre, hogy örömeben el is felejtette, hogy hiszen jobb karja fel van kötve: megsebesült az utolsó morvai csatában.

No de Bojnik is örült, amikor meghalotta, hogy Huba ilyen szépen belement a cselvetésbe. Még hozzá ő maga sebesült is, hadinépe pedig ugyancsak kifáradt a hosszú csatározásban.

Rögtön összehívatta társait és így szolt:

— Gondom lesz rá, hogy élve ki ne kerüljenek innen. És Huba vezér helyett akkor majd én leszek a Felvidék ura, a zsákmányon pedig majd megosztozom veletek.

Meghallotta ezt a szépséges Gyöngy is és meg akart szökni, hogy értesitse bátyját, mi készül ellene. Az örök azonban elfogták és Bojnik elé vitték.

Bojnik feldühödött és kiadta a parancsot, hogy ássanak mély gödrot a vár déli oldalán.

— Ez lesz a hörtönöd, — szolt a megkötözött Gyöngyhez. Azzal Gyöngyöt a gö-

dörbe állították és földdel botemették.

Gyöngy pedig, miközben a föld mártérdéig, a karjáig és a szájáig ért, így csuszott a bátyjától és ifjú életétől:

— Bátyám, édes bátyám, nem futlaksz immár többé te elébed. Két karommal több meg nem ölhetnek! Gyenge számmal több meg nem csókolhatlak! Ifjú életemet érte ajánlom fel, meentsen meg hát Hadur, a nagyarak Istene!

Mire ezt elmondta, már be is volt metve.

— No, most már nem lesz, aki a titkaid elárulja, — szolt Bojnik és osztogatta tovább a parancsokat. Másnapra várták Huba érkezését.

Huba meg ezalatt, hadinépe egy részét hátrahagyva, néhány főbb emberével sietett északkelet felé. Mire beestelodott, már látszott is messziről a vár a Nyitravölgyben. Nagyön elfáradtak s lovaik is pihenni akartak. Sátrat vertek hát és lefeküdtek.

Huba vezérnek egész nap fájt és szagátott a sebesült karja, most is alig tudott tőle elaludni.

— No, holnap már Gyöngy hűgom közebe. Senki sem tud úgy sebet gyógyítani! — sóhajtott Huba lefekvéskor.

Másnap reggel azután ugyancsak furcsadologra ébredtek Huba emberei.

— Halljátok ezt a furcsa hangot? — kérdezte az egyik.

— Igen mi is arra ébredtünk fel, — felelte a többi. — Mintha valami forrás csörgedezne itt a közelben.

Kilépnek sátrukból, hát látják, hogy kis esiny patakocska ásott utat magának az éjjelel a vezér sátorán keresztül. Ott haladt éppen Huba fekvőhelye mellett.

A vezér is fölébredt.

— Ejnye, de furcsákat álmodtam, — szolt a szemét dörzsölve. — Mintha a kis hűgom könnyező szeméből forrás fakadt volna. Mint kis patak folyt tovább és sietett elébe. Csörgedező hangja is olyan volt, mind a kis hűgomé. Mintha azt mondogatta volna itt a fülem mellett csörgedezve: hogy odafenn a várban gyilkosaim várnak.

— Jó lenne uram, ha visszamennék a kis és magunkkal hoznánk az elhagyott sepröveget, — tanácsolták rosszat sejtve a többiek.

— Nagyon gyanus nekünk ez a Bajmóc vitéz, soha hírért sem hallottuk azelőtt. Hátha csak esel az egészt! És te uram még hozzá sebesült is vagy!

Huba azonban nem hallgatott rájuk. Nem volt szokása a visszafordulás, de még különben is aggódott hugáért.

— A jobb kezem sebesült, az igaz, de a balkezem is elég, hogy helyt álljak magamért. Azonnal indulunk, mihelyt felkészültem, — adta ki a parancsot vitézeinek.

A sátorán át csörgedező kis patakhoz lépett, hogy megmossák benne. Hát amint beteg karját megmerítette a patak friss vizében, az rögtön meggyógyult. Egész testében is mintha kétszeres erősebb lett volna mosdás után. A többiek ugyanezt tapasztalták. Hát még amikor ittak is belőle.

Ugy látszik, ennek a forrásnak valami titkos ereje van, — szóltak a vitézek és urukkal együtt sietve utnak is indultak.

Hát csak látják ám, hogy a kis patak is éppen a vár felől folyik. A patak partján haladva eljutottak hamar a vár déli oldaláig. Itt megtalálták a patak forrását is, csak hogy hatalmas kövek és kősziklák voltak rágördítve.

— Hát ezt a forrást ugyan miért akarták elfojtani? — csóválták fejüket Huba emberei.

— Olyan ez itt, mint ahogy megálmodtam, — szólt Huba vezér is elkomorodva. — Be akarták tömni az ártatlan kis forrást, az azonban a hatalmas kősziklákon át is utat tört magának a fényes napvilágra.

De nem sokáig tanakodhattak. Bojnik vezér tizenkét rablótársával elébük jött, hogy ünnepélyesen üdvözlje őket. Huba legelőször is a kis huga, Gyöngy után érdeklődött.

— Ma kissé rosszul érzi magát, a nagy öröm megviselte. Odafönn a várban várakozni kérek.

Huba fűrkészve tekintett Bojnik arcába.

— Bajmóc a te neved? Sohasem hallottam ezt a nevet.

— Néped névtelen fiai közül való vagyok. Annál nagyobb boldogsággal tölt el, hogy bosszút állhattam helyetted hugod elrablóján.

— Hát ezt a forrást itt ki tömte be? — faggatózott tovább Huba vezér.

— Ennek a vize ihatatlan — felelte Bojnik zavartan, mivelhogy ő volt, aki a Gyöngy sírjából fakadó forrást is be akarta tömnetni.

— Nem mondasz igazat, mert ennek a forrásnak gyógyító ereje van, — felelte Huba szigorúan. — És lám utat tudott törni, hogy fennen hirdethesse a maga igazságát. Hengeritted el azonnal a köveket útjából!

Bojnik parancsot adott embereinek és a kis forrás most már szabadon buzoghatott elő.

— Assatok is le itt a földre, — parancsolta tovább Huba vezér. És Bojnik kénytelen-kelletlen engedelmeskedett.

Már jó mélyen leástak, sokkal mélyebbre annál a gödörnél, ahová előtte való nap Gyöngyöt eltemették. De hiába ástak, kutattak össze-vissza, Gyöngynek sehol nyoma sem volt többé. Csak a forrás buzogott fel egyre erősebben.

— Ide azt az ásót, — kiáltott fel végre Huba vezér, türelmét veszítve és ő akarta folytatni az ásást.

Jól ismert, kedves hang csilingelt elő erre a forrás mélyéből:

— Én szerelmes bátyám, hagyj végre nyugtomat, úgy sem leled többé földi peraimat. Forrássá változtam, hogy örökké éljek, gyógyítója legyek betegnek, szegénynek.

Huba kezéből kiesett az ásó és kezét a szeméhez emelte, hogy elrejtse könnyeit.

Bojnik ezt a percet felhasználva, előrántotta törét, hogy Hubát hátulról leszarja vele. Ez lett volna a jeladás a többi rablónak is.

A forrás mélyéből azonban hirtelen éles

Nincsen magyar ember, jegezzze jól meg, hogy a magyar emyházak biztostól intézete a,

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

lehat magyar köteletség biztosítását ide átad.

FORRÁS: A MAGYAR NÉP, 1936. JANUÁR 25.

vízszögár szökkenet fel magasra és kiütötte Bojnik kezéből a tört. Huba hátrafordult, Bojnik pedig látva, hogy veszve van, a leesegett tört újra kezébe kapta és mellébe szúrta.

Vezérüket elesni látván, a többi rabló is gyorsan megadta magát. Mindent bevallottak és kegyelemért könyörögtek.

— Kötözzétek jól össze őket és vigyétek a szemem elől. Később majd itélek fölöttük.

Bojnik holttestét a vár alá temették, a tizenkét rablót pedig ugyanott egy fához kötötték, hogy el ne szökhessenek.

Huba vezér egyedül maradván, megsl-ratta, meggyászolta legkedvesebb hugát, áldozatot mutatott be érte és megfogadta, hogy utódaival együtt mint megszentelt helyre fog ide elzarándokolni.

Majd vitézeivel együtt körüljárta a várat és számbavette rengeteg kincseit. Há-

egyazer csak szalad hozzá egy vitéz és lenti, hogy Bojniknak s társainak nyolc-száz sincsen többé. Fekete, feneketlen mecsár a helyükben.

Gyöngy sirja körül, a forrás környékén azonban csupa fehér virág illatozott: Gyöngyvirágjának, vagy gyöngyvirágnak hívják még ma is. Az önfeláldozó testvéri szerepmintaképe, Gyöngyöt juttassa nektek eszetekbe...

Bajmóc vára asóta sok vihart látott. Tárak, törökök és még sok más ellenség támadta, századok folyamán a magyarok feldúlta. Bajmóc vára azonban még ma is büszkén áll a vártán, tövében pedig az üdítő forrás, bajmóci gyógyforrás, sok száz és száz embernek nyújt még ma is gyógyulást, vigaszt és egy jobb jövőben való reménységet.

Czeke Vilmos

APÓSAZOK A DÖMÖN

Iskola hőszobrászok számára.

Goslar, németországi városban különös iskola működik. Az iskolában azt tanítják, hogy hóból hogyan lehet szobrokat és építményeket készíteni. Az előadó tanárok a legkiválóbb szobrászok közül kerültek ki.

A hátor katoná kérése.

Nagy Frigyes porosz király egyik ezredében, amelynek katonái hősiességükről voltak híresek, fiatal hadnagy szolgált. A hadnagy az ütközetekben többször tett tanubizonyosságot vitézségéről és hősiességéről. Egy ízben jelentést vitt parancsnokától a királynak. A király ezt az alkalmat arra használta fel, hogy a hátor, fiatal katonát kitüntesse. Így szólt hadnagyhöz:

— Nagyon derekasan viselkedt az utóbbi ütközetekben. Ki akarom tüntetni, kérem, mondja meg, milyen kitüntetésre tart igényt?

A hadnagy a legnagyobb hadikitüntetést, az arany érdemkeresztet kérta a királytól.

Nagy Frigyes kissé meghökkenet a merész kérelemre és ezt kérdezte a hadnagytól:

— Hogyan kérhet Ön olyan kitüntetést, ami csak idős tábornokokat és hadvezéreket illet meg?

— Felelt — felelte a hadnagy, — igaz, hogy ez a kitüntetés csak öreg, érdemes katonáknak jár, de abban az ezredben, ahol én szolgálok, nagyon rövid életűek az emberek.

A király méltányolta az érvelést és teljesítette a hadnagy kívánságát.

Az anyha tőben nyílnak a virágok.

Románia madagásk vidékén a fák rügyei megfeszültek, a hóvirág és ibolya kihajlottak. Bata-Mare-i előfizetőnk közli, hogy a város környékén az erdőben és a mezőken tavaszi képe van. Hóvirág és ibolya nyílnak az erdőben. A szokatlan természeti túlnyomulást az anyha időjárásnak

a következménye. Ez azonban még nem jelenti, hogy télvégeig enyhe lesz. Az időjárás változó most is erősítik, hogy nem is túl szigorú, de hideg állandó telünk lesz januárban februárban.

Szűzanyuak éves ember halála.

Érdekes halottja van Dornvárosának. Stragen Georg gárdalású 118 éves korában meghalt. Az elhunyt aggasztó állapotban nagyon keveset beszélgetett és csaknem halálán szellemileg frissen gondolkodott.

Megjárta a kopasz bíró.

— Magának olyan fekete lelkiamerete, mint a haja, szól a bíró a vádlottnak.

— Ez még nem olyan nagy baj — felelt a vádlott a kopasz bíróknak, — mert ha a bírónek olyan a lelkiamerete, mint a haja, akkor nincs is lelkiamerete.

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

B. K. A Magyar Népből és a Magyar Újságban közzétett évelő buza kereskedelmi forgalomba még nem került. Néhány esztendő bizonyára el fog telni addig, amíg hozzánk is eljut a buza vetőmagja. A kísérleti intézetben való sikeres termelés után ugyanis az összes nemcsitett és ujonnan előállított növényekkel termelési kísérletet szoktak végezni különböző éghajlati és talajviszonyok között. Amíg ezek a kísérletek nem folynak le, nem hozzák forgalomba az új vetőmagvakat. Hogy az évelő buza nemcsitése minden kétséget kizárólag sikerült, azt tudományos folyamatok ekkor igazolják. Így hát gazdátársait megnyugtathatja, hogy a hír megfelel a valóságnak. Pekk-et és Futort a Hangya Központ lerakataiban vásárolhat. Ha közelükben nincs ilyen lerakot, forduljanak az Aind-i Hangya Központhoz.

V. L. Erdéklődő soraira van szerencsénk közölni a következőket. Az apró bojtorjának gyógyítótea főzésre leveleit és szárait kell felhasználni. A növényt sókban kell gyűjteni és meg kell szárítani. A szárításnál gondosan kell eljárni, hogy a levelek zöld színüket megtartsák. Ha virágbimbó vagy virág van a növényen, annál jobb, azt is meg kell szárítani a növényvel együtt. Termését nem szokták gyógyító célokra használni. Különben az apró bojtorjánból is éppen úgy kell főzni a teát, mint bármely más herbateát.

A. Gy. Seuca. Abban feltétlenül igaz van, hogy a falusi boltokban az egészségügyi szabályok betartására nagyobb figyelmet kellene fordítani. Egyáltalában olyan helyiségekben, ahol pipáznak, cigarettáznak és kávéznak, semmiféle árut sem volna szabad tartani. Sajnos, erre a tulajdonságuk nem fordítanak gondot. Azat most már különösen

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5

a sóra vonatkozó megjegyzését illeti, a következőket írhatjuk. A só súlyos és olcsó áru. Ha deszka ládába csomagolják, a deszka láda ára nagyon megdrágítaná a sósót. Ezenkívül a szállításkor a láda sokkal súlyosabb volna, mint a papír vagy juta-zsák, és aránytalanul drágává tenné a sósó szállítását. Ezért a sót lehetőleg könnyű anyagba csomagolják és szállításánál a legnagyobb takarékosági elvek betartásával járnak el. Ezért például nagyon sok helyen vízi úton szállítják a kitermelt sót, mert a vízi szállítás a legolcsóbb. Ez teszi lehetővé, hogy a romániai sót Indiáig el lehet szállítani és mégis hazánál fog értékesíteni. Ha olyan jelenségeket tapasztal, valamely üzlethelyiségben, amelyek a közegészségügyet veszélyeztetik, feltehetően legyen jelentést a hatóságoknak. Az olyan só, amelyik piszkos, sáros üzlethelyiség pedlőjára kiemlött, semmi esetre sem alkalmas emberi táplálkozás céljaira. Legfeljebb az állatok takarmányozásánál lehet felhasználni, mint a mindenféle csomagolás nélkül szállított kő vagy nyálcsót.

L. K. Moldoványi. A kérdéses utat figyelt szakértőnk alaposan tanulmányozván, a következő választ adta:

A Hivatalos Lap 1932. évi áprilisi hó 23-iki számában közölt és a közútra vonatkozó törvény 13. szakasza értelmében minden közúti évenként köteles munkaprogramot készíteni a meglévő utak kezelése és fenntartása, valamint az új utak létesítésére vonatkozólag, mely program a vármegyei államépítészeti hivatal javaslata alapján a

Prefektus által hagyatik jóvá. A munkaprogram alapján a meglévő utak fenntartásához és az új utak létesítéséhez szükséges költségek a községek költségvetésébe felveendőek.

Mintán az új utak létesítésére vonatkozó eljárás igen hosszadalmas és költséges, mindenképp előtti az összes érdekelt községek készítsék el munkaprogramukat akként, hogy a munkálatok elvégzését és a szükséges költségeket 5-6 évi részletekben biztosítsák. A szükséges munkálatokat és költségvetést szakértő mérnök kell megállapítsa.

Mintán a munkaprogram jóvá lett hagyva, az érdekelt községek kérjék a vármegyei Prefekturát, hogy a községi költségvetésekben fedezetlenül maradt összeget a törvény 42. szakasza alapján a vármegye adja segélyként.

Ha mindez meg van, a törvény 54. szakasza értelmében a községeknek kérniük kell az új létesítéséhez szükséges földterület kiosztását, azt természetesen csak abban az esetben, ha az érdekelt földtulajdonosokkal nem sikerült békés úton megegyezniük.

Amint láthatja, kérdésre pontos választ adtunk, ennek ellenében elvárjuk, hogy lapunknak előfizetője legyen, annál inkább, mert még a tanácsadási díjat nem küldte be.

P. L. Kispest. Lapunkhoz intézett levelére értesítjük, hogy az azima ellen megpróbálhatnák a gyöngyajakteát, a *Leonurus cardaca* teáját. Volt esztünk, hogy a beteg súlyos asztmából teljesen meggyógyult ezen tea használata után. Ha ott nem lehetne ezt a teát megkapni, ak-

Kor tessék az ittoni gyógy-nyerőértékesítő szövetkezet: *Cooperativa Adonis Cluj* (Academia Agricola) fordulni. Ez a szövetkezet a gyöngyajakot vágott állapotban kilónként 40 leu-vel hozza forgalomba. — Itt már gyógyszerárakban is lehet kapni: Clujon a Palóczy-patikában (Calea Marcehal Foch 56), valamint turdai gyógyszerárakban is. Lehet, hogy már Budapesten is árulják.

A szerkesztőért felel

GYALLAY DOMOKOS

Alább felsorollaknak köszönetet mondunk új előfizetőikért:

Sz. F. Negru, K. A. Lunca Muresului, P. Gy. J. Rometea, özv. T. F.-né Oaia, K. J. Feldioara, Sz. Gy. Racoşul de sus, N. G. Sanmicolaul de Munte, Sz. P. Kisei, B. A. Tomesti, P. J.-né Voi-vodeni.

Előfizetőinkhez! A második naptárexpedíciót megkezdjük s ez alkalommal azon előfizetőink részére küldjük ki a naptárt, akik az utóbbi időben fizették ki hátralékeikat. — Miután naptárkészletünk még tart, azok részére, akik legkésőbb február elejéig beküldik a hátralékeikat, a naptárt feltétlenül kiküldjük. A később fizetőknél csak azon esetben, ha még marad naptár. A hátralékos előfizetőik felszólítását folytatjuk s kérjük azokat, nekikhez ilyen felszólítás, illetve előírt postautalvány érkezék, küldjék be hátralékeikat, mert ha igyekeznek a befizetéssel, még hozzájuthatnak ingyen könyvnaplárunkhoz.

Hitelezőv. Salonta. A naptárokat még dec. 18-án megküldtük s miután azokat nem kapták meg, másodszor is postára bocsátjuk.

M. K. A. Oravia. A hozzáuk küldött leveleit megkaptuk s úgykeztünk szakértőink által elintéztetni. Szakértőink vizsgálatták a tanácskóró leveleket azzal, hogy az Ön által fel-

tett kérdésekre a legjobb akaratuk mellett sem tudnak válaszolni, mert azok olyan természetűek, hogy azoknak megválaszolása olyan nehéz volna, hogy hosszú időn keresztül kellene kutatniok az adatok megszerzése végett. Egyébnek is lapunk tanácsadó rovatának nem az a célja, hogy különböző vegyszerek és más hasonló nehéz ügyekben adjon tanácsot olvasóknak, hanem az, hogy előfizetőink kisebb ügyekben, amelyek egyszerű tanácsadás által is elintézhetőek, álljunk rendelkezésükre.

Sz. J. Târnab. Sziveskedjék a harmónium ügyében a megadott címhez fordulni, mert mi sem tudunk többet, mint amennyi a hirdetésben megjelent.

G. S. Sajna, pénzügyi akadémiai vannak annak, hogy könyvnaplárunkba mindazokat felvegyük, amiket Ön öhajjt. Ez nagyon megdrágítaná a naptár előállítási árát. Így is óriási összeget kéltünk el ajándéknaptárunk összeállítására. Különben is az Ön által kért címek olyanok, hogy azokra előfizetőinknek nagyon ritkán van esélyük. A címeket össze fogjuk állítani és lapunk valamelyik számának szerkesztői szemelvényben is fogjuk közölni.

Sz. Zolt. A 8 dr. könyvnaplárt 1. hó 18-án csomagban a Minerva R-T. címkéjével ellátva elküldtük, tehát azóta azt meg kellett kapják.

A. J. Sacueni. A lapot oimére tovább küldjük, a naptárt is megküldtük s kérjük ígéretének pontosan eleget tenni.

K. I. Pusoroni, K. S. Padureni-Christina. Köszönjük a bejelentett új előfizetőket. Kérjük értesítésüket, hogy melyik ajándék-könyveket küldjük el a Magyar Népi Könyvtárából.

B. J. Crasna-Horvat. Miután kérését teljesítettük, kérjük a hátralék beküldését.

A következő befolyó pénzeket nyugtázzuk: B. Zs. Sococina. Előfizetés rendben 1936. dec. 31-ig. *Arduşel*-ről: Ifj. E. A. 100 (r. 1935. okt. 1-ig), ifj. Sz. J. 150 (r. 1935. okt. 1-ig, mult évre még 40 lejt

kérünk), T. M. Dorobanti 150 (napj. 2-szor exp.), P. D. Crasna 210 (150 lej előfiz. 60 lej könyvet ért. A magyar nemzet történetét még mult hó 14-én elküldtük, kérjük a postán megreklamálni). *Negru-ról:* F. Sz. F. 150, G. B. P. 100, özv. T. Gy-né Targusor 8 (r. 1935. dec. 31-ig), id. B. J. C. C. naca 150, T. I. Corund 150, *V. riasul-ról:* Sa. I. 78, B. A. 78 és H. L. 235, P. I. Piscolt 300 (r. 1935. dec. 31-ig), B. S. Petresti 155 (r. 1935. dec. 31-ig), B. I. Rămteia 150, *Hitelezőv. Cristur* 300, G. J. Lupeni 150, H. F. Pui 150, B. D. Bretea-Romana 450, G. Gy. Lupeni 150, K. Gy. Harau 300, *Deva* B. Zs. 150, T. J. 180, Ref. P. C. F. szövetség 150, Sz. J. 150, Sz. B. Brasov 150 rendben 1934. dec. 31-ig. K. M. Tirasm 950, S. M. Beoleau 600, B. S. Otomani 150, B. P. Vulcani 450, D. L. és Sz. D. Chirnuşu 100—100, rendben 936. apr. 1-ig. Id. Sz. L. Varghis 150, Sz. L. Pancota 300, S. F. Urziceni 300, S. V. Stejeris 250, K. A. Baiut 300, Sz. I. Faleas 300, V. I. Sarmaş 435 lej.

APRÓHÍRDEKESEK

Minden sor 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Aláíráskeresők részére 20 soros 40 lej. Előfizetőknél minden sor 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

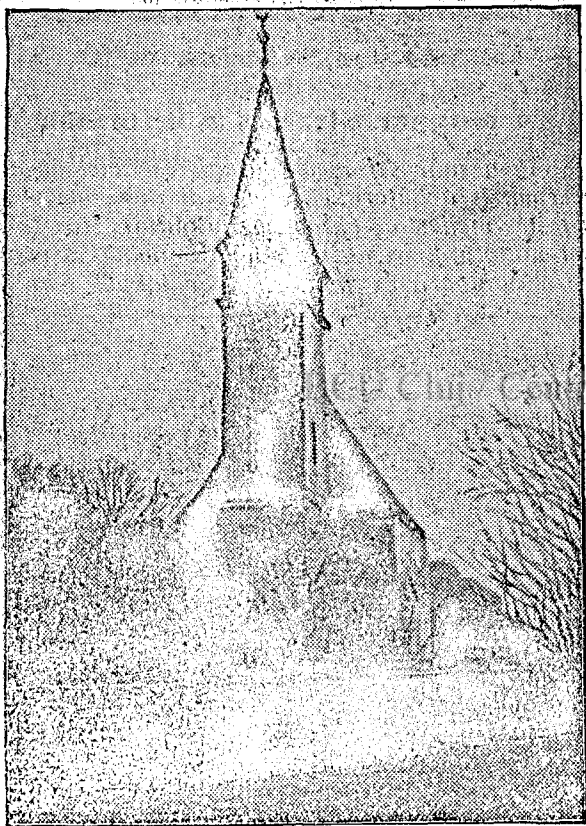
Vincellériszkoldás, gyümölcsélesztésben szaképséssel, gyakorlati középiskola, nőtlen református könyvelő mára elcsajára felvették. Okmánymásolatok, nyomtatványokkal, igénymegjelöléssel küldendők: *gr. Depenfeld H. Arduşel, had. Batumare.*

Eladó 13 HP Langen és Wolf motor, 1200 % MAV cséplő székrony felszereléssel. Cím: *Târgu Mureş, Str. I. G. Duca 119. Sol. János Gazdabíró elnöke.*

40 éves, gyermektelen iparos család, kisebbbaterü uri bórházhoz házmestert állást keres. Cím: *ktadóban.*

Magyarok az ország északi határán.

Kevesen tudják olvasóink közül, hogy a magyarság az ország északi határán, Maramureş megyében, milyen számarányban és milyen viszonyok között él. Az egész megyének csak a déli része tartozik Romániához, míg az északi részét Csehszlovákiához csatolták. Ez a megye általában úgy szerepel a köztudatban, mint ahol a magyarság csak szétszórtan, szórványokban él. A magyarság valóban mindössze néhány városban, községben lakik tömegben. A Csehszlovákiához tartozó Visk, Huszt, Técső, a Romániához tartozó Câmpulung la Tisa és Sighet azok a helységek, amelyekben tömegesen élnek magyarok, körülvéve román, ruthén és zsidó szomszédaiktól.

Félholdas református templom.

Ez az öt város ősrégi magyar helység, még az Árpád-házi-királyok idejében létesült és Róbert Károly koronavárosokká emelte, városi előjogokkal látta el. De mindössze Sighet fejlődött mai értelemben vett várossá, míg a többiek megmaradtak mezővárosoknak, vagy éppen községeknek.

Ezuttal Câmpulungról szólunk bővebben, ahol egyik adventi vasárnapon iktatták be hivatalába Gavallér Lajos református lelkészt ünneplés keretében. Nem is gondolják a Székelyföldön, hogy véreikből ezen a vidéken is telepedtek meg. Mert ennek a községnek a lakói épen olyan székely nemesek — jó részben — mint a legtörzsgyökeresebb székely falvakéi. A Torjai, Bodoki, Csernátoni, Rozsnyai családnevek

mind arra mutatnak, hogy ősük a Székelyföldről kerültek ide. Ezeknek és sok más családnak ugyanolyan nemesi leveleik és címereik vannak, akár csak székelyföldi véreiknek. Sajnos akárcsak Háromszék legnagyobb részében, ősi szokásaikat itt sem őrizték meg, idők folytán felcserélték az alföldi magyarok szokásával, viseletével, legújában pedig az elvárosiasodás veszedelme fenyegeti őket.

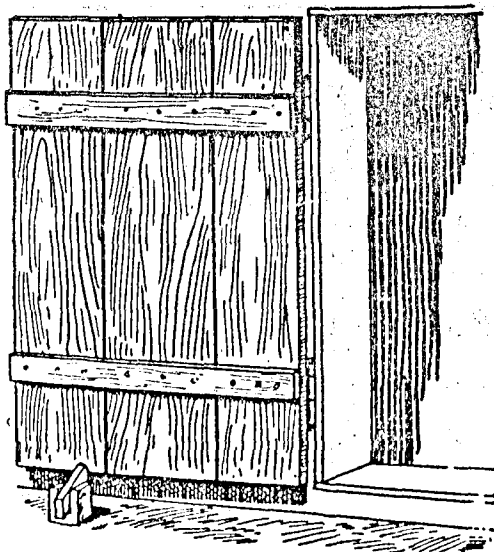
A református templom jóval a reformáció előtt épült és az a nevezetessége van, hogy tornyán, a gomb felett félhold ékeskedik. Valószínű, hogy ez az egyetlen félholdas református templom a világon. Amellett szól az, hogy benne valamikor a mohamedánok tisztelgették istenüket: Allaht. Más magyarázat szerint az elvonuló török-tatár előtti hódolat jeléül került a félhold a tornyra. Verecke felől való tatár betörsésre kell gondolnunk.

Sok küzdelmen ment keresztül a hosszúmezei nép (ahogy levéltári adatok alapján elbeszélte nekem a község érdemes öreg vezető embere: Id. Kósa Lajos.) Talán nincs is az országban még olyan rész, ahol ma a különböző ajkú népek olyan egyetértésben élnének, mint itt. Az új lelkész maga is máramarosi származású, aki ismeri a vidék viszonyait s így sok lehetőség van arra, hogy pásztor és nyáj egymásra találva, együtt munkálkodjanak fajtánk jövője érdekében.

Kocsis Sámuel.

Tanuld meg!

Célszerű ajtó: a tő.

Csűrök, kamarák, tyúkólak és más helyiségek ajtajának kitérítésként nagyon sokszor szükséges. Ilyen esetekben a legkülönbözőbb

Lehet akár ezer holdas,
Buda marad, ki nem olvas
Ki jár máma ilyen képpel?
Magyar népnek Magyar Nép kell!

Eljárásokat szokták alkalmazni. Karókkal, kövekkel támasztják ki az ajtót, vagy pedig sodronnyal, zsineggel erősítik a falba ütött szeghez. Ezek a módszerek nem célszerűek és csúnyák is. Sokkal ügyesebben ki lehet támasztani az ajtókat a következő módon. Az ajtó kitámasztási helye előtt kis cöveket verünk a földbe és ebbe egy deszkadarab pecket úgy helyezünk el, hogy az tengelye irányában le és fel elfordulhasson. Az ajtó kitámasztása után a pecket jól megfeszítjük. Ez tetszés szerinti ideig, biztosan rögzíti a kívánt helyen az ajtót. Képünkön a célszerű szerkezetet mutatjuk be.

Szakácsnő: Melyik a legvénebb liba?

Kofa: Miért akar vén libát venni?

Szakácsnő: Tudja lelkem, azért, mert ha fiatal, jó ízű a liba, akkor a gazdámék az utolsó falatig megeszik, és akkor mi jut nekem meg a libámnak?

A magyar díszítés alapformái.

Igen művészi megoldásuak és amellett célszerűek is a butorok. Kedvelt díszítési megoldás a festés mellett az ékrovásos mintázás. Ma széket mutatunk be. A szék háta vonalakkal változó domboru és homoru vonalakkal van ki-

Himes székek támlái és ülőkei

vésve és rendszerint vázából kinövő virágdíszeket (rózsa, tulipán, stb.), vésnek rá levelekkel gazdagítva, a szék ülőkéjének díszítése rendszerint mértani (szabályos) elrendezésű. A székláb ritkán esztergályozott, hiszen az esztergypad ellenége a népművészetnek. Őva intjük a butorkészítőket a városi hatásoktól, inkább a régies formákat utánozzák, mert azok szebbek, művészebbek.